

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI i KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI i KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel./Fax (0-32) 255-26-47, Tel./Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 01.12.2003r.

RKT-61-s-96/03/SG

DECYZJA Nr RKT-56/2003

I. Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Invest Bank S.A., ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, polegające na tym, że w umowie o kredyt Invest Bank S.A. stosuje postanowienie wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone tj.: *„Spory wynikające z niniejszej umowy, w tym spory o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu strony poddają właściwości Sądu powszechnego właściwego dla siedziby Oddziału regionalnego Banku, nadzorującego prace jednostki organizacyjnej, w której jest prowadzony rachunek kredytobiorcy”* i **nakazuje się** zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Invest Bank S.A., ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, polegające na naruszeniu art. 16 ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001r. Nr 100, poz. 1081 z późn zm.), w ten sposób że w ogłoszeniu pt. „Oprocentowanie kredytów” umieszczono informacje o oprocentowaniu kredytów nie precyzując czy podane oprocentowanie jest nominalne czy rzeczywiste i **nakazuje się** zaniechanie jej stosowania.

III. Na podstawie art. 23 c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

określa się Invest Bank S.A., ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu, polegające na zaniechaniu stosowania we wzorcach umowy o kredyt, oraz w umowach niewykonanych w dacie uprawomocnienia się decyzji postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., a także na zmianie ogłoszenia pod nazwą „Oprocentowanie kredytów” w taki sposób by w ogłoszeniu tym podana była rzeczywista roczna stopa oprocentowania dla każdego z kredytów, którego oprocentowanie bądź inny element kosztu tego kredytu zostały w tym ogłoszeniu wskazane.

IV. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 i art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

postanawia się zobowiązać Invest Bank S.A., ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 37 zł (słownie złotych: trzydzieści siedem).

Uzasadnienie

W dniu 20.08.2003r. wszczęte zostało z urzędu w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Organem Antymonopolowym) postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem podejmowania przez Invest Bank S.A., ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, (zwany dalej Bankiem) bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Postępowanie zostało wszczęte na skutek informacji uzyskanych w toku przeprowadzonego przez Organ Antymonopolowy postępowania wyjaśniającego (RKT-421-K-27/03/SG) w sprawie ustalenia czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowy interes konsumentów w zakresie przestrzegania przez ww. przedsiębiorcę ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001r. Nr 100, poz. 1081 z późn. zm.). W toku ww. postępowania wyjaśniającego w dniu 05.06.2003r. przeprowadzona została kontrola w Invest Bank S.A., Oddział Katowice, ul. Warszawska 10.

W wyniku analizy dokumentów zebranych w toku ww. kontroli oraz niniejszego postępowania - faktycznie zawarte umowy o kredyt konsumencki (karty nr 90 do nr 97, od nr 98 do nr 108, od nr 109 do nr 111) oraz ogłoszenie informujące o oprocentowaniu kredytów (karty nr 32 do nr 34), stwierdzono, iż w ogłoszeniu pod nazwą „Oprocentowanie kredytów” umieszczono informacje o oprocentowaniu kredytów nie precyzując czy podane oprocentowanie jest nominalne czy rzeczywiste, co mogło naruszać art. 16 ustawy o kredycie konsumenckim. W toku analizy ww. umów stwierdzono także, iż Bank w umowie o kredyt stosuje postanowienie o treści *„Spory wynikające z niniejszej umowy, w tym spory o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu strony poddają właściwości Sądu powszechnego właściwego dla siedziby Oddziału regionalnego Banku, nadzorującego prace jednostki organizacyjnej, w której jest prowadzony rachunek kredytobiorcy”*. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 31.01.2003 r. o sygn. akt XVII Amc 31/02 uznał za niedozwolone postanowienie o treści *„Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie.”*, które w dniu 30.06.2003r., w pozycji 41, zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

W odpowiedzi na postanowienie o wszczęciu postępowania (karta nr 37) Bank wskazał, że postanowienie stosowane przez Bank nie jest tożsame z postanowieniem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, gdyż nie wskazuje jako sądu właściwego sądu, którego właściwość jest określana według siedziby Banku, która znajduje się w Warszawie. Bank poinformował także o podjęciu działań w celu zmiany zakwestionowanego postanowienia. Odnośnie ogłoszenia pod nazwą „Oprocentowanie kredytów” Bank wyjaśnił (karta nr 123), iż ogłoszenie to jest integralną częścią „Tabeli oprocentowania lokat terminowych, terminowych wkładów oszczędnościowych oraz kredytów” wydaną w formie Zarządzenia Prezesa Zarządu Banku, a oprocentowanie w nim zawarte jest oprocentowaniem nominalnym, gdyż „Tabela oprocentowania”. zawiera podstawowe informacje o ofercie kredytowej Banku i nie jest możliwe w oparciu o wyłączone tego rodzaju dane dokonać wyliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania poszczególnego kredytu. Bank wskazał jednocześnie, iż informację o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania klient może uzyskać po wskazaniu wybranych przez niego warunków kredytowania, a informację taką może uzyskać także na stronie internetowej banku, telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej.

Organ Antymonopolowy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 23 a ust. 2 stanowi, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed godzącymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem (zakazanych przez przepisy innych ustaw) działaniach przedsiębiorców. Tworząc katalog działań, które będą uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca posłużył się zwrotem „w szczególności”. Oznacza to, że wskazany katalog ma charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę działań, które naruszyły przepisy innych ustaw. W przepisie art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie ma odwołania do konkretnych ustaw, z tego względu, że byłoby to sprzeczne z zasadami poprawnej legislacji, ale też niepotrzebnie ograniczało Organ Antymonopolowy w jego decyzjach w sprawach niedozwolonych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Normy materialnoprawne istotne z punktu widzenia wydania decyzji znajdują się w innych ustawach, poza ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów. Organ Antymonopolowy wydając decyzję, o jakiej mowa w art. 23 c ww. ustawy, musi zatem zastosować inne ustawy i na podstawie ich przepisów ocenić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Przesłankami zastosowania art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji konsumentów w przedmiotowej sprawie jest wykazanie bezprawności działań przedsiębiorcy polegających na naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów.

Wobec powyższego, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- bezprawne działanie przedsiębiorcy,
- działanie powyższe narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Przedmiotem pierwszego zarzutu było podejmowanie przez Bank bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w ten sposób, że stosuje postanowienie wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone tj.: „*Spory wynikające z niniejszej umowy, w tym spory o*

nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu strony poddają właściwości Sądu powszechnego właściwego dla siedziby Oddziału regionalnego Banku, nadzorującego prace jednostki organizacyjnej, w której jest prowadzony rachunek kredytobiorcy”.

Jak to już wspomniano art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Przez stosowanie niedozwolonych postanowień umownych rozumieć należy realizowanie zawartej umowy w oparciu o zakazane postanowienia, tak więc realizację umowy w sposób zakazany. Jak wykazano powyżej, przedsiębiorca naruszył prawo poprzez stosowanie zakazanych postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Posługiwanie się postanowieniem, które zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, po uznaniu go przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, jest zakazane z mocy prawa.

Zgodnie z art. 479⁴⁵ k.p.c. § 1 i § 2 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzi na podstawie prawomocnych wyroków uwzględniających powództwo w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, rejestr postanowień wzorców uznanych za niedozwolone. Zgodnie z § 3 rejestr ten jest jawny. Zgodnie z ww. zapisami każdy z przedsiębiorców może uzyskać stosowne informacje, o ile dochowa należytej staranności. Ułatwieniem jest publikacja ww. rejestru w formie elektronicznej na stronie www.uokik.gov.pl, co oznacza, że dostęp do ww. informacji jest bardzo łatwy. Niejako na marginesie należy dodać, iż bardzo istotną wskazówką co do dopuszczalności zapisów w taki czy inny sposób ograniczających właściwość miejscową sądu stanowią zapisy art. 385³ pkt 23 k.c. w powiązaniu z art. 27 k.p.c. do 46 k.p.c.

Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ k.p.c. – wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.), spełniają one funkcję podobną do przepisów prawa. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej (wykładnia językowa, systemowa, funkcjonalna i inna). Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Treść klauzuli wpisanej do rejestru brzmi: *„Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie.”*. Analiza porównawcza zapisów ww. klauzuli z klauzulą stosowaną przez Bank pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków. Zarówno klauzula wpisana do rejestru jak i klauzula stosowana przez Bank wskazuje na poddanie sporów pod rozstrzygnięcie sądu, którego właściwość określona jest według siedziby przedsiębiorcy, który ww. zapis stosuje. Różnice, które występują w przedmiotowych zapisach wynikają wyłącznie z zastosowania odmiennej stylistyki i w żaden sposób analiza ich treści nie pozwala na wyciągnięcie odmiennych wniosków. Każdy zatem spór związany z zawartą umową podlegać będzie rozstrzygnięciu podejmowanemu przez sąd właściwy dla siedziby jednostki organizacyjnej oferenta – co więcej posłużenie się sformułowaniem *„siedziba Oddziału regionalnego Banku, nadzorującego prace jednostki organizacyjnej, w której jest prowadzony rachunek kredytobiorcy”* bez sprecyzowania o jaką jednostkę chodzi jest tym bardziej naganne, gdyż konsument nie ma obowiązku znać struktury organizacyjnej Banku i w zasadzie nie wie jaki Oddział regionalny Banku nadzoruje akurat tą jednostkę, w której zawarł umowę. Każdy z ww. zapisów wyłącza rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo w przypadku gdy miejsce zamieszkania lub siedziby konsumenta będzie inne niż siedziba Oddziału regionalnego Banku nadzorującego prace jednostki organizacyjnej, w której jest prowadzony rachunek kredytobiorcy. Z tego względu konsument może być zmuszony do prowadzenia procesu przed sądem w miejscowości odległej od swojego miejsca zamieszkania, co w świetle ww. przepisu jest niedopuszczalne. Przedmiotowy zapis wyłącza także rozpoznanie sprawy przed sądem właściwym według właściwości przemiennej w świetle art. 33, 34, 35 k.p.c.

Porównanie dwóch przytoczonych powyżej zapisów pozwala zatem na stwierdzenie, iż ich treść w istocie nie różni się w sposób pozwalający na stwierdzenie, iż zapis zawarty w umowie Banku z konsumentem stanowi zapis, którego wykorzystanie we wzorcach umów nie zostało zakazane. Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Sąd orzekając co do postanowienia, iż jest to niedozwolone postanowienie umowne stwierdza, iż kształtuje ono prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, równocześnie rażąco naruszając jego interesy. Praktyka polegająca na realizacji umów zawartych z konsumentami i zawierających niedozwolone postanowienia umowne, a także ewentualne zamieszczanie w nowo zawieranych umowach, postanowień, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, narusza zbiorowy interes konsumentów. W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie I sentencji.

Przedmiotem drugiego z zarzutów uczyniono podejmowanie, bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 1 i 2 przywołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w ten sposób, że w ogłoszeniu pod nazwą „Oprocentowanie kredytów” umieszczono informacje o oprocentowaniu kredytów nie precyzując czy podane oprocentowanie jest nominalne czy rzeczywiste, co mogło naruszać art. 16 ustawy o kredycie konsumenckim.

Warunki udzielania kredytów konsumenckich zostały uregulowane w ustawie z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art. 2 ww. ustawy przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności, zwany dalej „kredytodawcą” udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. Zgodnie zaś z art. 16 ww. ustawy w ofertach i reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego zawierających jakiegokolwiek dane dotyczące kosztu kredytu konsumenckiego kredytodawca lub podmiot pośredniczący w zawarciu umowy są obowiązani podawać rzeczywista roczną stopę oprocentowania, wyliczoną od rzeczywistego kosztu kredytu.

Uzasadnieniem takiego rozwiązania jest dostarczenie konsumentowi rzetelnej i pełnej informacji o ofercie kredytodawcy. Konsument na podstawie takiej informacji musi uzyskać możliwość porównania ofert poszczególnych kredytodawców w celu wyboru najkorzystniejszej oferty. Stopa oprocentowania stanowi jeden z zasadniczych elementów, które są przez kredytobiorcę brane pod uwagę jako kryterium wyboru ewentualnego kredytodawcy, stanowiąc zgodnie z art. 69 ust.1 ww. ustawy z dnia 29.08.1997 Prawo bankowe (Dz. U. z 1997r. Nr 140, poz. 939 z późn zm.) jedno ze świadczeń należnych kredytodawcy w związku z udzieleniem kredytu. W przedmiotowej sprawie nie ma żadnych wątpliwości co do tego, że w ogłoszeniu będącym przedmiotem omawianego zarzutu podając oprocentowanie kredytu nie posługiwał się rzeczywistą roczną stopą oprocentowania w związku z powyższym spełniona zostaje przesłanka bezprawności działania przedsiębiorcy.

W myśl art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów dla stwierdzenia, że przedsiębiorca stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów niezbędne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: działanie przedsiębiorcy musi być bezprawne i zarazem naruszać zbiorowe interesy konsumentów. Wobec powyższego drugą przesłanką, której wykazanie jest niezbędne dla stwierdzenia, iż przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów jest ustalenie, iż jego bezprawne działanie narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów znaczy dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, jak i wtedy, gdy działania te wywołują inne niekorzystne zjawiska. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do konsumentów chroni ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Działaniami antykonsumenckimi są jedynie takie działania, które dotyczą sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku.

Zdaniem Organu Antymonopolowego zakwestionowane w przedmiotowej decyzji działanie

przedsiębiorcy - polegające na tym, że w ogłoszeniu pt. „Oprocentowanie kredytów”, wysokość oprocentowania zaprezentowano w sposób, który nie pozwala na stwierdzenie czy jest to oprocentowanie nominalne czy rzeczywiste - godzi w interes konsumentów, nie mogą oni bowiem korzystać z zagwarantowanego zgodnie z intencją ustawodawcy zapisami ustawy o kredycie konsumenckim prawa do informacji, które ułatwia podjęcie decyzji na podstawie jasnych przesłanek – w przedmiotowej sprawie na podstawie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Wskazane powyżej prawo do informacji chroni też interesy ekonomiczne konsumenta gwarantując w przypadku podania przez kredytodawcę rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, że decyzja o zaciągnięciu kredytu – a zatem przyjęcia na siebie określonego zobowiązania zostanie podjęta w pełni świadomie.

Do stwierdzenia stosowania przedmiotowej praktyki niezbędne jest wykazanie, iż bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w interes konsumentów, dotyczy tzw. zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem interesów nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować tzn. aktualnych, a zwłaszcza potencjalnych klientów Banku, gdyż ogłoszenie będące przedmiotem zarzutu skierowane zostało do nieograniczonego kręgu odbiorców i każdy odwiedzający salę operacyjną Banku miał możliwość się z nim zapoznać. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie został naruszony zbiorowy interes konsumentów i tym samym zasadne było podjęcie działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów dla odpowiedniej ochrony konsumentów. Spełniona została zatem druga przesłanka konieczna do uznania zachowania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W przedmiotowej sprawie zaistniały łącznie obie przesłanki konieczne do uznania zachowania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów - bezprawne działanie przedsiębiorcy i naruszenie zbiorowych interesów konsumentów.

W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie II sentencji.

Zgodnie z art. 23 c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów Organ Antymonopolowy w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu zaniechania jej stosowania.

W związku z powyższym, by usunąć trwające skutki naruszenia zbiorowych interesów konsumentów Invest Bank S.A. powinien nie tylko wprowadzić zmiany we wzorcu „umowy kredytu”, polegające usunięciu z nich postanowienia wpisanego do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., a następnie stosować zmienione wzorce umowne przy zawieraniu nowych umów ale także odpowiednio zmienić treść umów już zawartych, które nie zostały jeszcze wykonane w dacie uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Ponadto, w odniesieniu do ogłoszenia pod nazwą „Oprocentowanie kredytów” Invest Bank S.A. powinien wprowadzić do niego zmiany w takim zakresie aby w ogłoszeniu tym podana była rzeczywista roczna stopa oprocentowania dla każdego z kredytów, którego oprocentowanie bądź inny element kosztu tego kredytu zostały w tym ogłoszeniu wskazane.

Stąd należało orzec jak w punkcie III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Organ Antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Invest Bank S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania Organ Antymonopolowy w punkcie I i II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla Organu Antymonopolowego, są wydatki w wysokości 37 zł związane z korespondencją pomiędzy Organem Antymonopolowym, a Bankiem. W związku z powyższym Organ Antymonopolowy postanowił obciążyć Invest Bank S.A. kosztami postępowania 37 zł (słownie złotych: trzydzieści siedem).

Stąd należało orzec jak w punkcie IV sentencji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie IV niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral